Senedd Cymru
Welsh Parliament

Etholiad y Senedd yn 2026

Beth sydd angen i chi ei wybod?

Etholiad y Senedd 2026

Ar **7 Mai 2026** bydd etholiad yng Nghymru.

Gallwch bleidleisio os ydych chi:

✓ yn 16 oed neu'n hŷn

✓ yn byw yng Nghymru

Mae'r llyfryn yn esbonio mwy am:

- yr etholiad

- sut i bleidleisio

Pethau pwysig i'w gwybod

Mae'r Senedd yn pasio deddfau sy'n effeithio ar eich bywyd yng Nghymru.

Er enghraifft, deddfau am:

- ysbytai a meddygon teulu

- addysg

- ffyrdd a rheilffyrdd

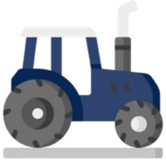

- ffermio
- diwylliant

- y Gymraeg

Beth sy’n digwydd ar 7 Mai 2026

Ar **7 Mai 2026** mae angen i chi ddewis plaid neu berson i gynrychioli eich ardal yn y Senedd.

Dim ond unwaith gallwch bleidleisio.

Mae gan aelodau etholedig y Senedd y grym i wneud penderfyniadau mawr yng Nghymru.

Gwnewch yn siŵr eich bod yn cofrestru i bleidleisio mewn pryd.

Mae angen i chi wneud hyn cyn **20 Ebrill 2026**.

Mae’n bwysig eich bod yn pleidleisio.

Pam fod yr etholiad yn bwysig

Mae'r Senedd yn pasio deddfau ar gyfer Cymru'n unig.

Maent yn gwybod mwy am beth sy'n digwydd yng Nghymru na lleoedd eraill yn y DU.

Bydd **96 o aelodau** yn y Senedd.

Mae'r aelodau yn cynrychioli pob rhan o Gymru.

Maent yn cael eu hethol i gynrychioli:

- ✓ chi
- ✓ eich cymuned

Mae'r Senedd yn cyfarfod ddwywaith yr wythnos mewn ystafell drafod o'r enw'r **Siambr**.

Beth mae aelodau'r Senedd yn ei wneud

Mae aelodau'r Senedd yn cael cyfarfodydd llawn i:

- ✓ siarad ar eich rhan

- ✓ gofyn cwestiynau pwysig i **weinidogion Llywodraeth Cymru**
- ✓ siarad gyda'i gilydd a **dadlau** a phleidleisio ar faterion

- ✓ pasio deddfau

Mae aelodau'n rhan o grwpiau o'r enw Pwyllgorau.

Maent yn edrych ar wahanol faterion sy'n effeithio ar bobl sy'n byw yng Nghymru.

Beth mae aelodau'r Senedd yn ei wneud yn y gymuned

Mae aelodau'n gweithio mewn swyddfa leol pan nad ydynt yn gweithio yn y Senedd.

Mae'r aelodau yn wleidyddion ond maent hefyd yn rhan o'ch cymuned.

Gallwch gwrdd â nhw mewn sesiynau galw heibio yn eu swyddfa leol.

Gallwch hefyd gysylltu â nhw ar-lein neu dros y ffôn.

Efallai y byddant yn codi'ch mater mewn dadl. Nid yw o bwys dros bwy y gwnaethoch chi bleidleisio.

Maent i gyd yn eich cynrychioli'n gyfatal.

Sut fydd pleidleisio'n gweithio

Etholiad Senedd yw pan fydd pobl yng Nghymru yn penderfynu pwy maen nhw eisiau i gynrychioli eu hardal leol yn Senedd Cymru.

Mae Cymru wedi'i rhannu'n 16 ardal o'r enw **etholaethau**.

Mae gan bob ardal **6 sedd** yn y Senedd. Mae hyn yn golygu bod **6 aelod** yn cael eu hethol ym mhob ardal.

Mae **Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru** wedi creu **16 etholaeth newydd ar gyfer y Senedd.**

Gallwch weld y **16 ardal** ar y map ar y dudalen nesaf.

16 ardal pleidleisio Cymru

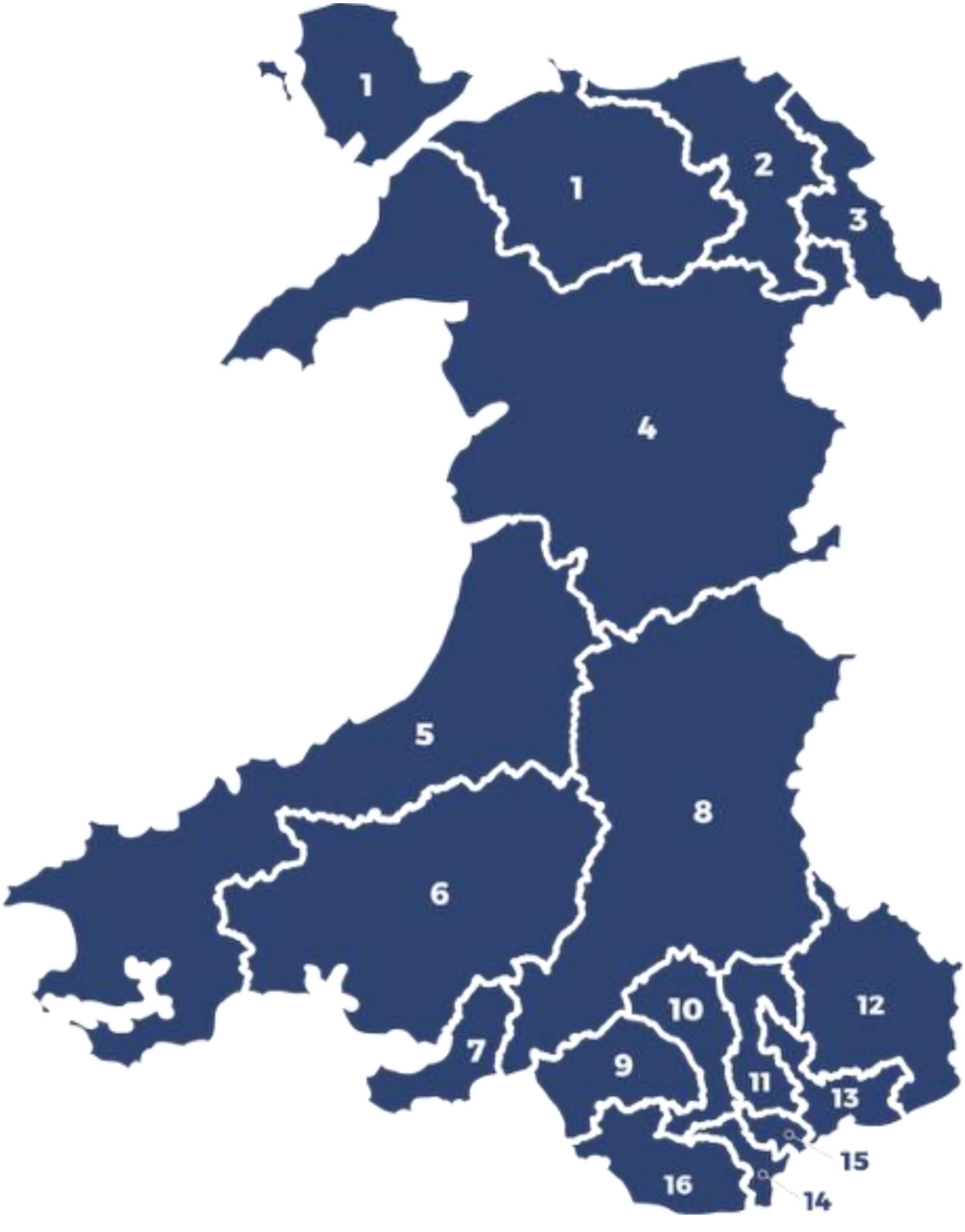

Etholaethau ar gyfer etholiad 2026

Mae gan bob etholaeth newydd un enw, i’w ddefnyddio yn y Gymraeg a’r Saesneg.

1. Bangor Conwy Môn
2. Clwyd
3. Fflint Wrecsam
4. Gwynedd Maldwyn
5. Ceredigion Penfro
6. Sir Gaerfyrddin
7. Gŵyr Abertawe
8. Brycheiniog Tawe Nedd

Etholaethau ar gyfer etholiad 2026

Mae gan bob etholaeth newydd un enw, i’w ddefnyddio yn y Gymraeg a’r Saesneg.

9. Afan Ogwr Rhondda

10. Pontypridd Cynon Merthyr

11. Blaenau Gwent Caerffili Rhymni

12. Sir Fynwy Torfaen

13. Casnewydd Islwyn

14. Caerdydd Penarth

15. Caerdydd Ffynnon Taf

16. Pen-y-bont Morgannwg

Etholaethau

Cafodd yr etholaethau eu creu drwy edrych ar y canlynol:

- ✓ nifer yr etholaethau yn y DU
- ✓ ffiniau llywodraethau lleol

- ✓ afonydd a mynyddoedd
- ✓ cysylltiadau lleol – er enghraifft lle mae pobl yn defnyddio'r Gymraeg.

Fe wnaeth y Comisiwn hefyd ofyn am farn pobl am y cynllun newydd.

Cafodd yr ardaloedd newydd eu creu ar ôl gwrando ar bobl leol.

System bleidleisio newydd

Mae pleidiau gwleidyddol yn llunio rhestr o hyd at **8 ymgeisydd** ar gyfer pob ardal.

Gall pobl nad ydynt mewn plaid wleidyddol sefyll i gael eu hethol fel aelod **annibynnol**.

Mae pob aelod yn cael ei ethol yn seiliedig ar gyfran y pleidleisiau y mae pob plaid neu berson annibynnol yn eu cael.

Os yw ymgeisydd annibynnol yn cael digon o bleidleisiau, byddant hefyd yn ennill sedd yn y Senedd.

Beth sy'n digwydd yn yr etholiad?

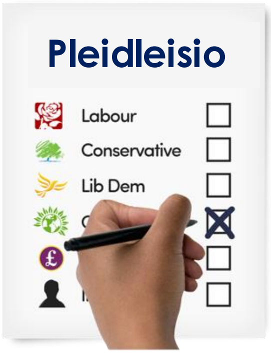

Os yw plaid yn derbyn digon o bleidleisiau, byddant yn ennill un neu'n fwy o seddi yn y Senedd.

Os yw plaid yn ennill **3 sedd** mewn etholaeth, bydd y **3 pherson ar frig eu rhestr** yn cael eu hethol i'r seddi hynny, yn y drefn honno.

Os yw ymgeisydd annibynnol yn derbyn digon o bleidleisiau, byddant hefyd yn ennill sedd yn y Senedd.

Sut i bleidleisio

Mae eich papur pleidleisio yn dangos y rhestr lawn o ymgeiswyr yn eich etholaeth.

Nid oes angen i chi ddod â'ch cerdyn adnabod gyda chi i bleidleisio.

Bydd gennych chi un bleidlais i ddewis y blaid neu'r person rydych chi eisiau i gynrychioli eich ardal yn y Senedd.

Os yw plaid yn derbyn digon o bleidleisiau, byddant yn ennill un neu'n fwy o seddi yn y Senedd.

Dysgwch fwy am y Senedd a'r etholiad:
https://senedd.cymru/etholiad-y-senedd-2026/